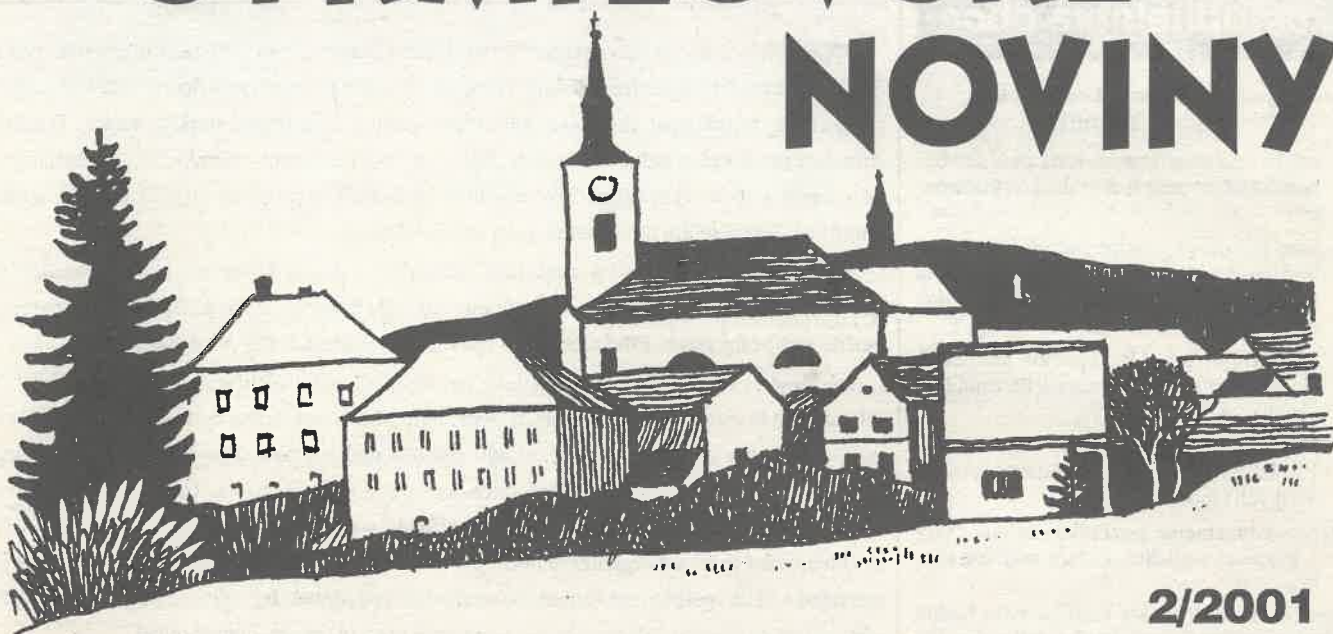

STRMILOVSKÉ NOVINY

2/2001

Milý čtenáři,

S prázdninami se na nás valí mnoho prázdninových povinností - především pak péče o děti. Je paradoxem, že povinná školní docházka nám vlastně uvolnila ruce, protože na pár hodin se o ty děti někdo postará... S prázdninami tato jistota končí, i během prázdnin je nutné, aby děti někdo hlídal. Situaci zachraňují prarodiče, letní tábory a spolehání na to, že i děti mají pud sebezáchovy, a tak se přeci musí návratu rodičů dožít v přiměřeném zdraví.

Neodoláme a přihodíme si do pomyslného ohně své ještě pomyslnější pedagogické polínko. Jaký je tedy smysl školy? Nabízí se již nadhozená odpověď - škola je od toho, aby děti neotravovaly doma. Nu - do ankety bychom tak asi neodpověděli.

Což tedy odpověď - škola je od toho, aby se v ní děti něco naučily. Asi to zní lépe, ale stále to ještě není ono. Tedy do třetice - škola je od toho, aby se v ní děti připravily na život. To zní vznešeně a důležitě. Jenže - a to je konečně to, co nás trápí - nevnučuje se nám tím jakási podvědomá představa, že je-li tu od přípravy na život škola, pak už vlastně ta naše ratolest nic jiného nepotřebuje? Komenský by byl přinejmenším překvapen a asi by i zaplakal, kdyby zjistil, že "škola mateřská", pro kterou psal svoje "informatorium" není jako v jeho době výchova doma a matkou. Naštěstí již vymizely klasické "jesle", nad těmi by Komenský zaplakal dozajista. Vždyť za výchovu dětí je zodpovědný ten, kdo je zpłodil. Tohoto úkolu ho nemůže zbavit ani sebeochotnější stát. Rodiče jsou zodpovědní za to, aby z jejich ratolesti vyrostl člověk slušný a přiměřeně svým schopnostem i

člověk vzdělaný. K tomu rodičům stát napomáhá - právě tím, že zřizuje školy a že to základní, střední a doposud i nejvyšší možné vzdělání mají všechny děti zdarma. Dost odvážně se to všechno pak dohromady nazývá výchovně - vzdělávací systém.

Ejhle - zavýskne si bedlivý čtenář - tak přeci tu výchovu někdo odbude za mne! Ale to by byl omyl. Ještě jednou opakujeme - všechny ty školské vymoženosti jsou tu proto, aby nám s výchovou a vzděláváním dětí pomohly, ne aby to dělaly za nás.

Co z toho vyplývá? Že by se měl každý rodič pečlivě starat, co se to vlastně ta jeho ratolest ve škole učí. Ono je toho opravdu o dost víc, než $1+1=2$. A právě tak by se měl každý rodič pečlivě starat, jak je vlastně ta jeho ratolest ve škole vychovávána. I té výchovné části je trochu víc, než že má člověk slušně pozdravit, když někoho potká. Aby se takový rodič náhodou jednou nedivil.

Jenže platí to i naopak a to je možná ještě důležitější si uvědomit. Když se tak bude takový rodič starat, snadno zjistí, že něco zajímavého a z jeho zkušenosti užitečného, se jeho potomek ve škole nenaučí. Škola nestihne naučit jezdit na kole, štípat dříví či pěstovat masožravé rostliny. Naštěstí s tím většina rodičů ani nepočítá a příslušné vědomosti a schopnosti vstřípí svému potomku sami. S tou výchovnou částí to, žel, bývá někdy horší...

Proto máme na Tebe, vážený čtenáři, takovou prázdninovou prosbu. Budeš se (protože ti nic jiného nezbude) svým dětem, vnoučatům či synovcům a neteřím věnovat více, než během školního roku. Jistě je rád a ochotně naučíš něčemu novému, co ještě neumí, ale pro život se jim to jistě bude hodit - zalepit duši

Z OBSAHU

- Z jednání zastupitelstva obce
- Matriční úřad ve Strmilově zůstává
- Vzpomínka M. Pauláta
- Dětské rybářské závody
- Den dětí
- Knihovna informuje

u kola, navázat háček na vlasec, naladit kytaru. Samotného Tě jistě napadne mnoho dalšího.

Nezapomeň, prosíme, vedle části vzdělávací i na část výchovnou. A tady zdaleka nejde jen o to umět slušně pozdravit. Jde o to umět nejen mluvit, ale i naslouchat, nejen brát, ale i dávat, nejen chtít sám, ale přát i druhým. Dopřej dětem veleužitečná poznání, že když pracují dva dohromady, jde práci lépe od ruky, než když pracují dva, ale každý sám. Že ústa se po úsměvu nezkrfiví a po dobrém slově neupadnou. Že hladit se dá po vlasech i po duši.

Na tyto věci totiž školní osnovy pamatovat nemohou, protože takové věci se člověk naučí jen tak, že je sám prožije. A od toho není základní škola, ale škola otcovsko - mateřská, dědečkovsko - babičkovská, strýčkovsko - tetičkovská či bratrsko - sesterská. A taková škola je dokonce ještě základnější, než ta, kterou jsme si takto zvykli nazývat.

Pokojně prožít léta, ve škole života, kde je každý učitelem i žákem,

Ti přejí Tvé

Strmilovské noviny

Z jednání zastupitelstva obce

Z jednání zastupitelstva obce dne 21.6. 2001:

- novou zastupitelkou se stala paní D. Běhounková (za pana F. Švehlu, který odstoupil)
- obec Strmilov vyhovuje žádosti obce Popelín přispět na budování plynofikace - počítá se s prodloužením vedení plynu z Popelína do České Olešné (157.807Kč)
- uhradí fakturu Geodetické kanceláři Hoška-Komárek za geometrické zaměření kanalizace (105.000Kč)
- přispívá sdružením YMCA Strmilov a Junák Strmilov na pořádání letních dětských táborů
- provede směnu pozemků kolem cesty v Klátovci - všichni dotčení majitelé souhlasí

Předmětem další schůze zastupitelstva budou odložená jednání - mj. prodej domu čp. 352 (Pantoflíčků), prodej domu č.p. 439 (chata nad Kamenitým) a výsledky kontrolního výboru Obecního úřadu ve věci stížnosti p. Povolného a p. Tomáška.

Kulturní glosa

Mezilidské vztahy současnosti jsou přímo úměrné dynamickým civilizačním změnám světa. Nejsme s nimi vždy spokojeni. Často slyšíme, že za našich mladých let bylo vše jiné, vstřícnější, sousedšší, prostě lepší. Srovnávat toto tvrzení mohou samozřejmě starší generace. Ti mladí nemohou mít logicky žádné zkušenosti. Žijí v současnosti, kterou vnímají jako samozřejmou, přirozenou a tudíž vyhovující. Toto rozdílné hodnocení světa nutně vytváří mezigenerační konflikty. Nikdy se jim nevyhneme, nyní ani v budoucnu.

Pokud nejsme my starší a zkušenější spokojeni s danou kulturou vztahů a neetickým chováním, nezbyvá než hledat nové programy, jak situaci zlepšit. V každém případě to znamená změnu v chování všech. Příkladem musí být ti zkušenější a morálně silní jedinci.

Jak zlepšit všeobecnou kulturní aktivitu našeho města, nám sdělil starosta naší obce, z jehož iniciativy byla ustavena kulturní komise obce. Jeho zásadní myšlenka byla znásobit a stupňovat počet kulturních akcí. Nenechat se odradit mnohdy malou účastí. Vytvářet společné kulturní akce, ale i samostatné, podle záměru všech společenských organizací. To znamená vzájemně se podporovat, ale i soutěžit a v každém případě spolupracovat s obecním úřadem. Tzv. zviditelnování té či oné organizace nechť je podle kvality její činnosti. Vytvářet kulturní akce pro nějaké úzké společenské skupiny je nevhodné a nezdravé. Jen takto se nám může podařit zlikvidovat pověstnou "blbou náladu", která ještě některé občany citelně ovládá.

Stará zásada "PŘEJ A BUDE TI PŘÁNO" je platná a pro nás všechny závazná. Udělejme každý z nás jakýkoli malý, nepatrný krůček a věřte, že nám všem bude určitě lépe.

Antonín Polanecký

MATRIČNÍ ÚŘAD ZŮSTÁVÁ V NAŠÍ OBCI

Vážený občané,

s potěšením Vám sděluji, že se nám podařilo udržet v naší obci matriční úřad. Tuto zprávu jste si již mohli dříve přečíst v Jihočeských listech.

Na základě reformy státní správy k 1.7.2001 mělo proběhnout rušení všech matričních úřadů s počtem matričních zápisů do dvaceti v jednom roce. Protože skutečně v naší obci matričních událostí /úmrť, sňatky, narození/ ubývá, byl i náš matriční úřad vybrán ke zrušení.

Náš matriční obvod by se rozpadl takto: obce Strmilov a Bořetín by spadaly matričním úřadem do Kunžaku, Nová Olešná do Jindřichova Hradce, Zahrádky do Studené.

Na základě protestů starostů vybraných obcí, adresovaných Ministerstvu vnitra - úřadu pro reformu státní správy do Prahy, se rozjela mediální kampaň, která zřejmě částečně přispěla k zachování všech matričních úřadů.

Starostové argumentovali zejména stále se zhoršujícím autobusovým spojením pro občany, zhoršením služeb a s tím související vyliďňování malých obcí a v neposlední řadě mnohaletou tradicí existence matrik v těchto obcích.

Dne 1. 7. 2001 vejde v platnost nový zákon o matrikách č. 301/2000 Sb. I když tento zákon obsahuje hodně změn pro matrikářky, pro občana nebude mít vcelku velký dopad. Významnější změnou je pouze to, že občan, který má v matrice narozených uvedena 2 křestní jména a dosud směl užívat pouze jedno a sice to, které bylo uvedeno v matrice na 1. místě, může prohlásit na matričním úřadu, kde je tento zápis proveden, nebo kde má trvalý pobyt, že bude nadále užívat obě jména současně. Toto prohlášení může učinit i občan, který od r. 1950 směl mít zapsáno v matrice pouze 1 jméno. Podobně toto platí i u narozených dětí, kde rodiče mohou dítěti dát 2 jména, cizinci i více.

V případě, že se občan pro tento krok rozhodne, musí si nechat vystavit nové doklady a v úředním styku tato jména rovněž užívat.

Hodně změn bude ve vedení matričních knih, které mají proti původním knihám pouze formát A4 (tj. velký sešit). Každá obec i její místní část musí mít samostatnou knihu pro narození, sňatky i úmrtí.

Znamená to, že máme 27 nových matričních knih. Knihy jsou v plátěné vazbě, rozlišeny barevně: zelené - narození, červené - sňatky, černé - úmrtí. Záписы budou značně zjednodušeny, což nebude, podle mého názoru, příliš šťastné řešení při budoucím dohledávání rodokmenů.

Jsou nové tiskopisy matričních dokladů - jednostránkové, rovněž na formátu A4. Starší občané podobné ještě pamatují a užívají. Tento formát bude mít pro občana tu výhodu, že například při opisu bude platit poloviční sazba tj. 50,- Kč (dříve 100,- za 2 stránky). Podobně to bude platit při ověřování kopie matričního dokladu s originálem.

Již celý rok můžete na matričním úřadu ve Strmilově využívat služby, spojené s vystavením občanského průkazu a pasu.

Potřebujete pouze svůj občanský průkaz, který by neměl mít propadlou dobu platnosti /nejlépe 1 až 3 měsíce předem/ a 1 fotografii, která splňuje současné požadavky. Máte-li dobu platnosti Vašeho OP již prošlou, vystavíme Vám náhradní doklad. Podle délky ukončení platnosti Vám bude vyměřena bloková pokuta. Samotné vystavení OP je bezplatné a trvá do 30 ti dnů.

Patnáctiletí si mohou rovněž požádat o OP na našem Obecním úřadu, ale musí mít nejdříve kartu trvalého pobytu, kterou dostanou na evidenci obyvatel u nás a osvědčení o státním občanství, které vystavuje Okresní úřad - referát vnitřních věcí - matrika J. Hradec. K tomu potřebují rodný list a oddací list rodičů. Vždy platí, že k žádosti se přikládá 1 fotografie. V současné době máme 7 druhů platných občanských průkazů. Protože do r. 2005 by se podoba OP měla ujednotit podle současného vzoru, čeká pravděpodobně i občany s dobou platnosti "bez omezení" postupná výměna.

Při podání žádosti o pas potřebujete opět 1 fotografii, pokud máte starý-propadlý pas, je nutno jej vrátit, dále občanský průkaz, a rodný list. Poplatek za vystavení do 30 ti dnů je 200,- Kč kolek.

Některé rodiče rovněž nevědí, že mohou nechat vystavit pas i dítěti mladšímu 15 ti let. Zde je poplatek pouze 50,- Kč kolek. Oba poplatky se vyberou při převzetí dokladu. Veškeré potřebné informace Vám na našem matričním úřadu rády poskytneme.

Dagmar Adamcová, matrikářka

Pokoj a dobro je cosi, co bychom mohli nazvat "otevřený dopis" České biskupské konference, který je adresován všem lidem, kterým leží na srdci sociální problematika. Byl vydán 17. listopadu loňského roku a je určen (jak je uvedeno v jeho záhlaví) "k veřejné diskusi".

Aby byl naplněn smysl vzniku tohoto textu, sešli se zájemci po několik úterních podvečerů a diskutovali o problémech zde navržených. Díky především panu Ing. Vondrákovi, že nás dokumentem prováдел, dále pak Obecnímu úřadu, který nám umožnil setkání v obřadní síni OÚ a samozřejmě těm, kteří se diskusních podvečerů zúčastnili. Věřím, že přes všechny výhrady, které by bylo možno mít k technické části diskusních podvečerů, nezůstane tato "první vlašťovka" osamocena a my se v některý další podvečer sejdem nad jiným zajímavým problémem.

Pro ty, kteří se diskusních podvečerů nemohli zúčastnit, podávám co možná stručný (a jistě subjektivní) výťah dokumentu Pokoj a dobro.

Na mnoha desítkách stran velmi hutného textu se zde probírají otázky, které se zásadně týkají každého z nás - za minulostí nelze udělat tlustou čáru. Spáchané zlo nevyřešíme tím, že na něj zapomeneme, ale tím, že si ho budeme připomínat a vysvětlovat jeho příčiny a následky, abychom se ho pro příště mohli vyvarovat. To se týká občanské společnosti i církve, protože i ona nese svůj díl zodpovědnosti na současném stavu společnosti, přinejmenším tím, že mlčela k tomu, co bylo špatné.

Přechod od socialismu ke kapitalismu byl chápán příliš zjednodušeně. Zdálo se, že jde jen o čistě technickou proměnu ekonomického systému a ani církev dostatečně nezdůraznila morální rozměr transformace. Nestačí jen změnit vnější struktury - ta zásadní proměna musí proběhnout uvnitř nás.

Vyměnili jsme své ekonomické myšlení - snad jsme opravdu pochopili, že "majetek v socialistickém vlastnictví" ten majetek, který je "nás všech" - ten vlastně nepatří nikomu, a tak když nemusí, nikdo se o něj také nestará. Vypěstovalo to v nás ale úctu k majetku který někomu patří, ale ne nám?! Obecní majetek? Školní majetek? Majetek souseda? Majetek firmy, kde pracuji?

Myšlení se nezměnilo - materialismus, který do nás vtlačil minulý režim, dostal jen jiné možnosti uplatnění. Nežijeme už ve společnosti, kde není možné nijak výrazně zbohatnout, proto se snaha "mít stále víc" může také nějak výrazněji projevit. A projevuje se - v honbě za tím, abychom měli co nejvíce. To není jen projev v myšlení jednotlivců - celá společnost je pravidelně informována o hospodářském růstu či sestupu, o pohybu cen akcií na našich i světových burzách, o jednání ekonomických magnátů. Je-li řeč o drogách, pak tedy o tom, kolik nás stojí léčení závislých, je-li řeč o kriminalitě, pak o tom, že ve věznicích vězni nepracují a tak společnost stojí kdo ví kolik set korun na den. Kvalita společnosti se poměruje růstem hrubého domácího produktu.

Materialistické myšlení je lákavé, protože je jednoduché. O peníze jde vždycky až na tom - prvními místy. Jenže ono o ně jde i na druhém, desátém a stodvacátém! To přeci není úkol společensko - vědního semináře pro žáky 9. třídy vysvětlovat, že mít dobrého kamaráda je víc, než mít motorku a základem spokojeného manželství je vyzrálý vztah a ne plná peněženka "či" profesionální" výkony v posteli! Od toho je rodina a od toho je klima celé

společnosti. Jistě, že je těžší člověka vychovat, než mu připlatit na motorku, ale pokud s tím nezačneme my, nikdo to za nás neudělá.

Jestliže se hroutí etické hodnoty, nedivíme se, že se to odrazí i v ekonomice. Jen tehdy, pokud člověk odhodí zásady slušného chování, může "tunelovat", okrádat v obchodě nebo falšovat dokumenty. Kapitalismus vznikal na společnosti, která stála na křesťanských základech. Již v prvopočátcích kapitalismu vidíme i myšlenky o etice tržního hospodářství. Jenže je nutno připomenout, že tyto etické hodnoty trh nevytvořil, ale přejal. Částečně trh takto fungovat může - jestliže na malém městě zřídím obchod, kde budu prodávat špatné zboží, kde se budu chovat k zákazníkům neuctivě, tam se nemohu divit, že mi do tohoto obchodu lidé přestanou chodit. Jenže krach obchodu je věc příliš složitá, než aby šla pokaždé vysvětlit takto jednoduše a co především, jestliže vytuneluji kampaňku a podaří se mi s penězi včas utéci na Bahamy, pak už mne opravdu nemusí trápit, že si nebudu moci zříditi další kampaňku.

Je navíc mnoho dalších oblastí, u kterých ani nemůžeme čekat, že je trh vyřeší, protože to není ani možné. Na klasický mechanismus trhu - nabídku a poptávku - není možné zredukovat vědu, kulturu, školství, sociální služby, zdravotnictví, ale třeba také železniční a silniční dopravu. Jistěže i zde je nutné počítat s tržními mechanismy, ale například zřízení soukromých škol automaticky nezlepší kvalitu výuky.

Dalším velkým blokem problémů je ekologie. Běžný člověk se s ekologií dostane do kontaktu zřídka. Když chce pokácet velký strom na zahradě a referát životního prostředí mu to nechce dovolit. Ale mezi ekologické problémy musíme zařadit i otázky, kam s plastikovými lahvevi od limonád, na ekologický problém narazíte, když vidíte mastnou skvrnu na koupališti, nebo když v koloně aut jedete za starým dvoutaktním Wartburgem. Do ekologie patří i to, že Evropa stárne a vymírá a přitom její spotřeba neklesá. Celkové stárnutí populace je však především problémem rodiny a s ní se otevírá celý blok problémů s vzdělávacím systémem a vlivem médií.

Pokud nechceme přímo říci, že rodina je v krizi, pak to můžeme formulovat tak, že institut rodiny doznává v této době citelné změny. Jenže problém nezmizí tím, že je jinak pojmenujeme. Stále je zřetelně vidět, že mladí lidé odkládají manželství a není to ani zdaleka jen proto, že by byli psychicky vyzrálejší a zodpovědnější. Pro ekonomikou formované myšlení je rodina zátěž, právě tak, jako je rodina přítež na cestě za profesním růstem a sebeprosazením. Mít více dětí je zvláštnost, kterou chápeme jako překvapující výjimku. Po tisíciletí přijímaná představa široké a soudržné rodiny padá, protože taková rodina není ekonomicky ani společensky udržitelná. Skutečné sládní zaměstnání s prací v rodině předpokládá, že obě činnosti budou z hlediska společenského spravedlivě oceňovány a že nebude jedna nebo druhá vnímána jako podřadnější. Je na povážnou, když člověk váhá jestli má kvůli rodině pracovat na částečný úvazek a jediné, co ho od toho odradí, je strach ze sociálních jistot ve stáří... Potíže při shánění bydlení pro mladé rodiny je

problematika dostatečně známá, ale zdaleka ne dostatečně řešená.

Ve stabilní rodině může začít solidní výchova a vzdělávání dítěte, které jednou nastoupí do výchovně - vzdělávacího systému školy. To, co zanedbala, nebo dokonce pokazila rodina, to už dá škola těžko do pořádku. Její úkol je rozvíjet to, co v rodině začalo. Stávají-li se problémem média - tedy srovnatelně - děti by od rána do večera seděly buď u televize, nebo u počítače, není problém ve špatné práci školy a dokonce ani v nedostatečné nabídce jiných volnočasových aktivit, ale v nefunkční, nebo špatně fungující rodině a nedostatečné motivaci dětí k jinému, než pasivnímu konzumnímu druhu zábavy.

Tato vláda často mluví o tom, že vzdělávání je její prioritou a je v zájmu celé společnosti, aby podle těchto slov také jednala a podpora rodiny je jednou z nejspěšnějších cest. Další cestou je regulace v mediální oblasti. Vulgarismy a hrubé násilí jsou běžnou součástí pohádek i pro nejmenší děti, komerční média existenčně odkázaná na reklamu se snaží vyvolávat nové, v podstatě zbytečné potřeby. V honbě za divákem jsou ochotny klesnout hluboko pod úroveň vkusu, ale tím také vkus formují ke svému obrazu. Církev se ovšem nemůže snažit o obnovení cenzury. Svoboda mediálního světa je jedním z pilířů demokracie! Jde o vytvoření a především zachování profesionální novinářské a publicistické etiky a právě to je úkolem státu. Církev sama pak musí vstupovat do mediálního světa a snažit se kvalitní nabídkou opět zdvihát kulturní úroveň společnosti.

Právě církev, která ví o pomíjivosti tohoto světa a o nepomíjících jistotách Božího království, je povinna vnášet Boží království do tohoto světa. Právě církev musí připomínat, že normou našeho života se nesmí stát stávající poměry. Je potřeba stanovit vyšší cíle, než udržet svět v takovém stavu, v jakém je teď. A opět by to měla být církev, která věrná prorocká tradice bude pozvedat hlas proti hladu, chudobě, rasové diskriminaci, teroru, zločinnosti a zabíjení, ničení přírodního prostředí atd. Mlčet by znamenalo jen tichou spolupůvinu.

Církev tu však není od toho, aby vybudovala dokonalý svět. Něco takového není ani jejím úkolem. Nesmí se vzdát svého prvního a základního úkolu, totiž zvěstovat evangelium, že dokonalost není ve slabém člověku, ale v dokonalém Bohu, který se k člověku sklonil v Ježíši Kristu. Toto směřování k jistotě, kterou nemáme v sobě, dává církvi svobodu v jednání. Přes všechnu svoji slabost ví o tom, který doplní, co chybí k dokonalosti. Taková svoboda ale není "pláštěm pro nepravost" (jak varuje apoštol Pavel), ale jako prostor vymezený Bohem k důstojnému lidskému životu, svoboda ne jako právo, kterým se můžeme ohánět, ale jako úkol, který máme naplnit.

Církev musí právě v tomto světě, který je tak orientován na výkon a následnou odměnu, svědčit o tom, že lidská důstojnost se neváže na výkon, ale na nezaslouženou milost, se kterou se k nám sklonil Bůh a ve které jsme si všichni rovni, bez ohledu na svůj věk, produktivitu či společenské postavení.

List je zakončen výzvou všem lidem dobré vůle k otevření dialogu o problémech této společnosti a o jejich řešení. Jedním z takových pokusů bylo i setkání na Obecním úřadě ve Strmilově. Děkuji všem, kdo na něm mají jaký podíl.

Jaroslav F. Pechar

Jedním z důvodů proč mě již od dětství lákala hudba, byla zřejmě také skutečnost, že mi umožňovala vyjadřovat své pocity jinak než mluvením. Já jsem totiž býval v mládí velký "nemluva" a mluvení jsem se vyhýbal ještě po mém nástupu do Výzkumného ústavu rybářského a hydrobiologického do Vodňan. Když do ústavu přišla nějaká exkurse, snažil jsem se někam odejít, abych nemusel podávat výklad o činnosti mechanizačního útvaru. Během dálkového studia, zejména na vysokých školách a když jsem začal v zaměstnání dosahovat výraznější pracovní výsledky, se situace změnila. Ústav mě pověřoval, abych informoval odbornou veřejnost o výsledcích své práce a tak jsem si na mluvení zvykal a postupně se zlepšovaly i mé vyjadřovací schopnosti. Zúčastňoval jsem se také výuky v závodní škole práce na rybářských závodech a občas jsem přednášel na Rybářské škole a na vysokých zemědělských školách v Brně, v Praze a v Č. Budějovicích. K určitému vyvrcholení potom došlo, když jsem na Vysokou školu zemědělskou do Prahy pravidelně jednou týdně dojížděl externě vyučovat. V té době mi také ředitel Rybářské školy ve Vodňanech Ing. Jan Egert nabídl na této škole místo v profesorském sboru, včetně ubytování pro rodinu. Já jsem sice měl v té době v ústavu

značné potíže s výrobou prototypů nových technických zařízení pro rybářství, protože tam byla pouze malá dílna, která nestačila plnit mé požadavky. Zajímavé práce na vývoji nové techniky jsem se však nechtěl zřít a tuto nabídku jsem nepřijal. Naskytla se mi však další možnost, přejít na oborový podnik Státního rybářství do Č. Budějovic, který měl několik velmi dobře technicky vybavených závodů. Tuto nabídku jsem využil a začal jsem zde pracovat v technickém rozvoji, který jsem později vedl. Práce na vytváření nových technických zařízení pro rybářství mi přinášela velké uspokojení, ať již jsem pracoval ve výzkumném ústavu a nebo na oborovém podniku. K udržování pracovního elánu mi také přispívaly mé pracovní výsledky, o které projevovaly zájem i sdělovací prostředky. Nové poznatky, týkající se lovu ryb, byly pro veřejnost velmi přitažlivé a proto jsem se poměrně často objevoval i na obrazovkách televize. V pražské televizi se problematikou rozvoje nové techniky zabýval redaktor Tomislav Neklan, se kterým jsem spolupracoval až do roku 1969, když z politických důvodů musel z televize odejít. Mezi námi však také bylo něco, co beze sporu pozitivně ovlivňovalo náš vzájemný vztah a tím byla hudba. Tomislav Neklan začínal totiž svoji životní kariéru jako muzikant. Na hudební konzervatoři vystudoval hru na violončelo, avšak jeho neklidná povaha ho přivedla až k povolání televizního redaktora a moderátora. Jeho dobrý vztah ke Strmilovu také přispěl k tomu, že Strmilák Slávek Kubů začal v té době pracovat v pražské televizi.

Spolupráce s televizí mi nepřinášela téměř žádný finanční efekt, byla však velmi zají-

mavá a vzrušující a umožňovala mi nahlédnout do některých uměleckých i technických oblastí tohoto oboru. Kromě poměrně častého přímého účinkování v televizních pořadech jsem zde také občas vykonával funkci odborného poradce, zpracovával jsem scénáře k různým televizním vystoupením i k propagačnímu filmu a poznal jsem mnoho významných a zajímavých lidí. Byli to kromě redaktorů také režiséři, kameramani, produkční, výtvarníci i střhači a mohl jsem se seznámit s jejich prací.

Nezapomenutelným zážitkem pro mne bylo, když jsem se zúčastnil přímého vysílání z pražského televizního studia, při kterém jsme informovali veřejnost o celostátních tématických úkolech pro vynálezce a zlepšovatele, které vyhlášovalo Státní rybářství. Náš pořad se vysílal ze stejného studia jako televizní noviny a kromě redaktora Neklana, Ing. Vodeckého a mne se ho také zúčastnila tehdy ještě velmi mladá studentka Marta Skarlantová, která tehdy ještě měla své dívčí příjmení Hajnová. Já jsem tehdy byl v závěrečné fázi dálkového studia mechanizačního oboru a

Návštěva v televizi

k promoci mi zbýval již jen asi měsíc, o čemž redaktor Neklan věděl. Aby mě trochu "nadzdvihl", začal mě během vysílání oslovovat inženýre, tedy titulem, který mi ještě nenáležel. Velmi mě zde překvapila mladá hlasatelka Martička Hajnová. Scénář tohoto vysílání jsem připravoval a velmi dobře jsem jej znal, avšak během vysílání jsem nebyl ani zdaleka tak jistý jako ona. Stačilo jí, aby si před vysláním přečetla text, přerýkala si jej před zrcadlem a byla schopna naprosto suverénně předstoupit před kameru a zde doslova excelovat.

Tehdejší doba mi však nepřinášela jen samé úspěchy. V padesátých letech, když byl československým prezidentem Antonín Zápotocký, probíhal po celé republice výběr nejúspěšnějších vynálezců a zlepšovatelů, kteří byli potom prezidentem přijati na pražském hradě. Já jsem v té době již měl určité výsledky v oblasti rozvoje nové techniky, byl jsem autorem několika vynálezů, jejichž světová novost byla potvrzena udělením patentů a také poměrně velkého počtu technických zlepšení na úrovni zlepšovacích návrhů. Vzhledem k těmto výsledkům mě Krajský výbor odborového svazu pracovníků v zemědělství v Českých Budějovicích navrhl jako účastníka tohoto setkání za jihočeský kraj. Ve Výzkumném rybářském ústavu, kde jsem byl zaměstnán, byla v té době většina mladých lidí zapojena do politické činnosti, já však nikoliv. Ve svém volném čase jsem se věnoval pouze dálkovému studiu nebo muzice a z toho důvodu nebyla moje účast na pražském hradě vyššími politickými orgány schválena a k prezidentovi jsem se nedostal. Nepříjemnosti z toho měli v ústavu i někteří

moji nadřízení, kterým byla má neúčast v politické činnosti vytýkána.

Větší štěstí v tomto směru měl strmilovský kapelník Jan Krafka. Byl zaměstnán v strmilovském Komunálním podniku a podařilo se mu zde sestavit automat na výrobu pružin ke kolíčkům na prádlo, který vzbudil na jindřichohradeckém okrese velkou pozornost. S politickou činností na tom byl sice podobně jako já, neměl ale tak nepříznivý sociální původ a do Prahy tedy jel. Jak nám později vyprávěl, jeho pozornost tam zaujal bývalý kněz a ministr Dr. Plojhar, když vykládal vtipy o farářích.

Skutečnost, že jsem se na hrad nedostal, nebyla pro mne sice příliš příjemná, podařilo se mi však se s ní brzy vyrovnat. Kolem mne probíhaly totiž v té době procesy, které měly mnohem závažnější důsledky a někdy byly také příčinou velkých životních tragédií. Postižení byli někteří zaměstnanci ústavu, kteří neobstáli při čistkách, které zde probíhaly a museli toto pracoviště opustit. Probíhalo také soudní řízení, při kterém byl můj přímý nadřízený, náměstek ředitele pro vědeckou práci Ing. Lad. Laně, odsouzen k jednomu roku vězení za to, že v hospodě vyprávěl politické vtipy. Sílu k překonávání různých životních problémů a překážek mi kromě rodiny

ve velké míře dodávala také společnost mých kamarádů muzikantů, mezi které nepříznivé společenské ořesy nikdy nepronikly. Během pobytu ve Vodňanech jsem stále udržoval styky se svým rodištěm a občas jsem se jel s rodinou do Strmilova trochu odreagovat, navštívit příbuzné a přátele. Při jedné takové návštěvě jsem šel kolem Kondrysovy hospody, kde je nyní hostinským pan Máca a zjistil jsem, že tam někdo hraje. Když jsem zašel dovnitř, poznal jsem, že to jsou členové strmilovské kapely, vedené Mildou Nořinským. Hráli na nějakém pohřbu a zašli obveselit místní hosty. Dostal jsem chuť si také zahrát a zjišťoval jsem, zdali zde není k dispozici nějaký hudební nástroj. Na okně jsem našel jenom křídlovku a tak jsem si ji půjčil a začal jsem na ní hrát. Hmaty mi nedělaly potíže, ale protože jsem na podobný nástroj již dlouho nehrál, pustil jsem se nejdříve jen do doprovodu. Když jsem se trochu rozehrál, někteří muzikanti odešli a já jsem zůstal jako jediný, kdo mohl s křídlovákem Mildou Nořinským zpměti zahrát k známým písničkám druhý hlas. Kuráž jsem měl a tak jsem to tedy zkusil. Hraní se mi naštěstí docela dařilo a místní posluchači byli s naším výkonem mimořádně spokojeni. Jejich slova, jako: "Kluci vám to dneska hraje!" a jiné pochvalné výroky mě provokovaly k výkonu, jakého bych snad normálně nebyl ani schopen. Když jsme skončili hraní, ještě dlouho jsme s kapelníkem Mildou Nořinským v hospodě seděli, svěřovali jsme si své životní problémy a vzpomínali na mládí.

Ing. Mojmír Paulát

Dětské rybářské závody

Místní organizace Českého rybářského svazu Strmilov uspořádala v neděli 8. dubna 2001 na požární nádrži v Bořetíně "Dětské rybářské závody - Bořetín 2000".

I přes veškerou péči a snahu, kterou jsme těmto závodům věnovali, se nám jedna věc nepovedla, a sice počasí. Teplota 4°C, vytrvalý déšť.

Protože rybáře nemůže jen tak něco odradit, neodradilo nás ani toto hrozné počasí a závody byly uskutečněny.

Do závodu se přihlásilo celkem 24 závodníků, především z našeho dětského rybářského kroužku, ale i nečlenové rybářského svazu. Mezi závodníky byla také tři děvčata. Závodilo se dvakrát jeden a půl hodiny. Každý závodník si vylosoval svá startovní místa.

Pro nepřízeň počasí se příliš ryb neulovilo, a tak každá ulovená ryba prakticky znamenala cenu.

Celkem se ulovilo 12 kusů ryb. V kategorii největší počet nachytaných cm ryb byl na prvním místě Luboš Stručovský ze Strmilova s celkovým úlovkem 114 cm, druhý byl Luboš Kolář ze Střížovic se 100 cm, třetí Tomáš Tuček ze Strmilova s 52 cm. Všichni první tři závodníci získali navíc Silstar v různých cenových relacích.

V kategorii nejtěžší úlovek byla udělena pouze jedna první cena, kterou získal Tomáš Tuček za kapra o délce 52 cm a hmotnosti 3,10 kg a získal prut Silstar.

Naprázdnou neodešla ani dvě děvčata. Tučková Barbora z J.Hradce chytila štíhle 49 cm a získala rybářské teleskopické vidličky, další děvče, Jana Mátllová za úlovek okouna o délce 17cm, obsadila 8. místo a získala nerezové vidličky.

Veliká škoda, že nám takovým způsobem neprálo počasí, protože záběry ryb byly více-méně náhodné a nebylo možno posoudit, kdo už umí chytat ryby a kdo ne.

Některé děti, u kterých rodiče podcenily přípravu oblečení, byly značně promrzlé a promočené.

Ó alespoň částečně zahřátí se starali členové naší organizace p. Štěpnička V. a Janák L., kteří zde provozovali občerstvení.

Chtěl bych zde poděkovat Obecnímu úřadu ve Strmilově a Střížovicích za finanční přispěvky na uspořádání této akce. Všechny příspěvky byly věnovány na zakoupení cen pro naše mladé závodníky.

Pokud najdeme na příští rok dostatek ochotných lidí tyto závody zorganizovat a seženeme opět nějaké sponzory, věřím, že tento rok nebyl poslední, kdy rybářské závody proběhly.

Takže nashledanou v lepších časech.

Zdeněk Zeman MO ČRS Strmilov

Foto Ladislav Aleš

Sbor dobrovolných hasiček ve Strmilově vznikl loni v létě, ovšem k samotným soutěžím jsme se dostaly až letošní rok. Podnět k založení vznikl od stálé hasičky Věry Kopečné, která je členkou již řadu let. Současný stav čítá celkem třináct hasiček, jejichž věkový průměr je kolem čtyřiačtyřiceti let. Naším trenérem se stal Ladislav Aleš, také jeden z dlouholetých hasičů.

Zúčastnily jsme se zatím dvou soutěží a vždy jsme si úspěšně přivezly nějakou hodnotnou cenu i pohár. V Heřmančicích 16. 6. to bylo druhé místo v soutěži žen za účast v požárním útoku. O týden později 23. 6. při 10. ročníku Memoriálu Rudolfa Kučery v Českém Rudolci se podařilo třetí místo.

Celé léto bychom chtěly vyzkoušet naše síly v různých soutěžích po celém okrese Jindřichův Hradec a výhledově při dobrých

časech našeho útoku se propracovat až do Jihočeské hasičské ligy.

Mezi naše sponzory se řadí strmilovské firmy, jejichž logo budeme mít v dohledné době na svém oblečení: jmenovitě to jsou Kores, Kovopor a Hospoda u Jendy. Samozřejmě nesmíme zapomínat ani na Obecní úřad Strmilov, bez jehož finanční podpory by naše družstvo nemohlo fungovat.

28. 7. se koná hasičská soutěž přímo ve Strmilově na fotbalovém hřišti, a tak doufáme, že na domácím poli obsadíme jedno z předních míst.

(Za článek děkuji Marcela Kubákové)

**Přijďte podpořit strmilovské hasičky
28. července ve 13.00 hod.
na strmilovské sportovní hřišti!**

kompletní. Starší děti můžeme za jejich poctivé čekání a povzbuzování mladších jen pochválit. Děti od 1. do 5. třídy zkoušely na stanovištích svou trefu (hod holínkou do obruče), poznávaly hrady a zámky, nosily vodu, zpívaly apod. Po náročnějším programu si pak odpočinuly u táboráku a opékání buřtů. Starší žáci měli delší i náročnější trasu, ale zvládli ji (alespoň podle svých slov) bez problémů. Myslím, že se chlapci a děvčata pěkně proběhli a zároveň zase jednou prožili co znamená "táhnout za jeden provaz".

Za ceny, které získali všichni účastníci, děkujeme sdružení rodičů. Lenka Pecharová

DEN DĚTÍ

1. června 2001 slavily děti ve Strmilově svůj svátek pohybem na čerstvém vzduchu. Žádné velké teplo nebylo, ale nezmokli jsme. Učitelé, vychovatelky a také někteří rodiče (kterým patří upřímné podkování!) připravili pro děti dvě trasy - kratší pro 1. stupeň a delší pro 2. stupeň. V týdnu před 1. červnem si děti vylosovaly své spoluhráče. V jednom družstvu se tak sešly děti z různých tříd a rozhodně to nebylo na škodu. Podle pravidel musela skupinka doběhnout na stanoviště vždy

 askom
servis tepelné techniky

**V měsících červen,
červenec, srpen
poskytujeme 20 %
slevu na servisní
prohlídku
a vyčištění Vašeho
plynového kotle!**

Provádíme

- Přípravu plynových a olejových kotlů na topnou sezonu
- záruční a pozáruční opravy kotlů: JUNKERS, VAILLANT, BUDERUS, PROTHERM, THERM, DAKON, VIADRUS, FERROLI, CHAFFOTEAUX ET MAURY, a další
- opravy kotlů na tuhá paliva: ATMOS, VERNER
- Montáž a opravy regulací k topným systémům

GASKOM, Komín Pavel Zahradní 597, 394 64 Počátky, tel.: 0364/495 332, mobil: 0606/614 961, e-mail: gaskom@iol.cz

Knihovna pro volný čas letních dnů

Děti a mládež

- Rihová S. Zvířata kolem
- Scottová A. Tajná agentka
- Lanczová L. Hvězda naděje
- Lanczová L. Znamení Blíženců 1.
- Lanczová L. Panna nebo Blíženec 2.
- Lanczová L. Zadáno pro Blížence 3.
- Lanczová L. Počkej na mě, Radko! 1.
- Lanczová L. Podej mi ruku, Radko! 2.
- Lanczová L. Pojď se mnou, Radko! 3.

Různé naučné a osobnosti

- Krafková E. Krajinou čertových kamenů
- Stopard M. Zdravý sex

- Kras P. Obsluha počítače pro začátečníky
- Kras P. Obsluha počítače pro pokročilé
- Kras P. Internet v kostce
- Anděra M. Encyklopedie naší přírody
- Csáková I. Můj soukromý Řím

Beletrie oblíbená ženami

- Smallová B. Milovaná
- Smallová B. Oslnivá láska
- Holtová V. Sedmero tajemství
- Quick A. Vezmu si tě
- Cartland B. Zakázaná láska
- Garwood J. Vždy přijde jaro

- Woodiwias K. Plamen v srdci
- Woodiwias K. Žhavé lůžky
- Lindseyová J. Miluj mě navždy
- Lindseyová J. Něžná pomsta
- Lindseyová J. Horoucí srdce

Beletrie pro muže

- Chandler . Nevadský plyn
 - McBain Osmdesát milionů očí
 - Rankin I. Hira na schovávanou
 - Lawrenceová M. Oheň a led
 - Clarková ~. Něco za něco
 - Grisham J. Poslední vůle
 - Grisham J. Advokát chudých
 - McCrery N. Tichý svědek
 - McCrery N. Výkřiky smrti
- Miloslav Jebavý - knihovník

Vážení čtenáři, před nedávnem rozvířila stojaté strmilovské vody "kauza Khonova vila". Požádali jsme hlavní účastníky o vyjádření k celé problematice

Jsem majitelkou budovy bývalé lékárny, která stojí naproti Khonově vile (nyní v majetku manželů Kubákových). Budovu jsem koupila v roce 1996 od FNM dle pravidel obchodní veřejné soutěže. Budova stojí na pozemku Kubákových, ale existuje zde věčné břemeno chůze a jízdy a podmínka, že po dobu deseti let od koupě nebude objekt využit k jiným účelům než zdravotnickým. Budovu jsem pronajala před třemi lety paní MUDr. Soně Matouškové do doby, než si přestaví domek vedle lékárny na náměstí na zubní středisko. Jak jistě víte, vznikl zde problém, že pan Kubák znemožnil přístup k zubní ordinaci. Tato vyhrčená situace byla v podstatě zbytečná. Šlo o to, že se paní doktorka nedomluvila s panem Kubákem na podmínkách dříve, než mu došla trpělivost. Vše se však napravilo na jednání, kde byl přítomen právník, pan Kubák, paní MUDr. Matoušková a já. Byla sepsána dohoda, dle které bude provoz zubní ordinace nadále neomezeně pokračovat. MUDr. Matoušková však musí opatřit vrata zvonkem nebo elektronickým ovládáním, aby na pozemek nemohl vcházet kdokoli, ale jen její pacienti. Doufám, že tato vzájemná dohoda bude sloužit ke prospěchu a spokojenosti pacientů, ale i ke klidu a bezpečí majetku manželů Kubákových.

Mgr. Marie Bělíková

Abych předešel případné "septandě" a šíření nepravdivých informací, rád bych tímto uvedl některé možné dohady předem na pravou míru. Před dvěma lety jsem začal uvažovat o koupi Khonovy vily a je to rok, co jsem ji od p. Khona koupil. Ještě v době, kdy jsem jednal o koupi vily, provozovala MUDr. Matoušková svou zubařskou ordinaci v přízemí vily. Věděla, že uvažuji o jiném využití stávajících prostor.

Nějakou dobu předtím, než jsem se stal majitelem, převedla MUDr. Matoušková svou praxi do bývalé lékárny, která patří PhMgr. Bělíkové. Tu jsem vždy o svých záměrech informoval a nejinak tomu bylo i v případě brány na příjezdové cestě, která uzavírá vstup k vile a okolní zahradě. Mám malá vnučata, pro něž je velká zahrada ideální na hraní, bohužel dokud nebyla brána, neustále jsme je museli s manželkou hlídat, aby neběhala na silnici. Dalším důvodem pro uzavření cesty bylo to, že jsem začal opravovat Khonovu vilu a navezl jsem tam stavební materiál a dřevo. Nejednou se několika lidem podařilo procházet vilou, aniž by je zarazily rozbouřené zdi.

Velmi mne mrzí komplikace způsobené strmilovským občanům, zvláště pak dočasné uzavření zubařské ordinace, nicméně kromě lékárny a několika čtverečných metrů kolem je celý pozemek můj a věřím, že stejně jako ostatním lidem, ani mně se nelíbí, když mým dvorem i zahradou prochází cizí lidé.

Od jisté doby má MUDr. Matoušková klíč od brány a může si pro pacienty docházet. Přístup na vilu má pouze majitel objektu (lékárny), tj. PhMgr. Bělíková a s tou jsme si vždy vyšli vstříc a domluvili se bez jakýchkoli problémů.

Jan Kubák

VÝKUP VE DVOŘE ZA JEDNOTOU

BORŮVKY od 7.7. denně 17,00 - 19,00

RYBÍZ od 15.7. Ne + Po + Út 17,00 - 19,00

Váš partner

*v oblasti prodeje nemovitostí, pronájmu bytu,
nebytových prostor*

realitní kancelář

EKONOMSERVIS

Člen Asociace realitních kanceláří Čech, Moravy a Slezka

Sibířská 390/III, 377 01 Jindřichův Hradec

tel. 0331- 32 10 32

www.reales.cz

Drogy (stále ještě) dovolené III.

Pivo

Původní celkové pojednání o alkoholu mi nakonec přeci jen připadlo příliš obšírné a v konečném výsledku nepoctivé k některým konkrétním výrobkům. Alkohol je rozhodně nejoblíbenější drogou naší společnosti a ve spotřebě piva na hlavu (včetně kojenců) jsme světová špička. Proto se tedy budu věnovat alkoholu na několikrát a na prvním místě to bude právě pivo.

*"Jez chleba, Enkidu, to patří k žít!
A pivo pij, jak zvykem je v zemi.
Chléb jedl Enkidu,
až do plno syta
a pivo pil sedmero džbánků."*

Jak vidno z eposu o Gilgamešovi, pivo (pod sumerským výrazem Kaš) znali již staří Sumerové. Jak objevil Dr. Bedřich Hrozný v roce 1913, podle klínopisných tabulek již před nějakými pěti tisíci lety nechávali staří Sumerové a po nich Babyloňané kvasit ječmen (někdy též pšenici či proso) a vařili z něj opojný nápoj. B. Hrozný rozlišil na 19 druhů sumerského piva. Pili ho muži i ženy, z piva se dělaly léky a patřilo nedělní i do obětí bohům. Nemůžeme však dokázat přítomnost chmele. Podle některých badatelů je chmelové pivo záležitostí až našeho letopočtu. Jiní zase tvrdí, že již Sumerové chmel znali a přes Kavkaz se chmel dostal se stěhováním národů do Evropy.

Ani Egypťané nemohli zůstat pozadu. Svého času bylo pivo dokonce oblíbenější než víno a Ptolemaiovcům si z něj udělali účinný zdroj příjmů do státní pokladny, protože pivovarnictví se stalo státním průmyslem a bylo také příslušně daněno.

Nejpozději v 7. století před Kristem znali pivo i v Řecku. Přes kvalitu nápoje, jehož výroba se později rozšířila i do Říma, dávali Řekové i Římané přednost vínu.

Půjdeme-li na sever, pak se s pivem setkáme především u Galů, Belgů a Aquitů, tedy na území dnešní Francie a Belgie, dále pak i u Helvétů v dnešním Švýcarsku a u britských, skotských a irských Keltů. V této souvislosti je jistě zajímavé poznamenat, že slavný král Gambrinus, legendární "vynálezce piva", měl žít na území dnešní Belgie. Na rozdíl od Řeků a Římanů staří Germáni opovrhovali vínem a upřednostňovali právě pivo. Římský historik Tacitus píše, že Germáni "píjí ve dne v noci neustále pivo do sebe ležce, při čemž je podivuhodné, jaké množství jediný vypije". V Německu roku 1379 bylo napočítáno celkem 200 druhů piv. Angličané sice účinně spojili germánskou a keltskou tradici, ale chmel začali používat poměrně pozdě - až v 14. století. Do té doby ho nahrazovala dubová kůra a tamaryšek, či dokonce obyčejná sůl.

Ani Slované nezůstali v pití piva pozadu - pití chmelového piva u Rusů potvrzuje starý kronikář Nestor, v Čechách máme první histo-

rickou zmínku o pěstování chmele z roku 1039, z nadační listiny knížete Břetislava I. pro kapitolu při kostele sv. Václava ve Staré a Mladé Boleslavi. Z roku 1088 máme zmínku o pivovarnictví z nadační listiny kolegiálního kostela na Vyšehradě. V této listině od Vratislava I. jsou také jména nejstarších známých českých pivovarníků - Sobík, Šešur a Častoň, kteří patřili mezi obyvatele osady Trávnice, ležící na Malé Straně pod Petřínem.

Výsadu vařit pivo měla nejprve pouze královská města a kláštery. Odborníků bylo málo, nebylo výjimkou, že jeden pivovarský mistr měl na starosti várku současně v několika pivovarech. Vlastní vaření vykonávaly většinou ženy - považily vodu se sladem, přefiltrovaly přes ovesnou slámu, získanou sladinu opět vařily s přidavkem chmele. Po vychladnutí v trokách přidaly kvasnice a nalily do sudů. Po vykvašení se pivo většinou ještě jednou čistilo, někdy pomocí křenu.

Teprve později se používalo nakličené obilí, které se pak sušilo kouřem a mlelo. Horkou vodou se z něj dostal slad a přes proutěný filtr se oddělilo nerozpustné mláto. Zbylá slatina se vařila s chmelem v měděné pánvi, až z ní vznikla mladina. Ta se po vychladnutí nechala překvasit.

Vyjmečně se vařilo pivo z ovsa, většinou z ječmene (černé a červené) a nejváženější bylo bílé pivo ze pšenice, které ale "nadýmalo a větry činilo" a také kocovina byla po něm horší, jak praví tehdejší lékař Khopp.

Podle množství sladu se piva dělila na lehká, prostřední a silná. Výjimkou byl dvojnásob silný březňák, který od března, kdy se vařil, musel vydržet po celé léto. Jinak byla asi kvalita nevalná, zvláště co do trvanlivosti. Známé slovo "patoky" bylo označení pro nejslabší a nejlehčí pivo.

Za Lucemburků mělo české pivo vynikající pověst. Karel IV. dokonce zakázal vyvážet sazenice českého chmele za hranice. Ve Vídni se prodávala piva z 10 českých měst a dokonce v Bavorsku se české pivo prodávalo za dvojnásobek ceny místních piv. Roku 1550 si císař Ferdinand I. vyžádal od městské rady v Domažlicích dodávku pro svůj dvůr, sídlící tehdy v Augsburgu.

Od 15. století, kdy spolu soupeřila města s šlechtou, se množí také pivovary. Na svato-václavském sněmu 1517 pak města svůj spor se šlechtou prohrála, protože právo vařit pivo dostaly všechny stavy mimo sedláky. Toto právo (které se vztahovalo i na pálení lihu) platilo jakožto právo propinační až do roku 1869.

Nebylo panství, kde by nějaký pivovar nestál. Kolem roku 1554 stálo v Čechách na 3000 pivovarů. S množstvím ale rapidně klesala kvalita. Suroviny byly drahé, daně vysoké, konkurence tlačila dolů možný zisk a chyběla jakákoliv pravidla pro vaření piva. Velkou ranou pro pivovarnictví byla také třicetiletá válka. Ke konci 18. století se také mluvilo o pivu jako o "břečcích vařeních

z košťat a došků, ve kterých sládek vypral žok od chmele".

Zlom přichází v roce 1870 a je spojen se jménem geniálního sládka Františka Ondřeje Poupe, narozeného 26.11.1753 v Českém Šternberku. Ten vydává roku 1794 spis Die Kunst des Bierbrauens. Díky ní se zavádí spodní kvašení (výsledkem je kvalitnější, silnější a trvanlivější pivo), používá se teploměr a váhy, odklíní se slad a zavádí se řada dalších technologických změn. Ke kvalitě přispěl i objev chemické zákonitosti kvasných procesů K.N.Ballingem na pražské polytechnice.

Jak již bylo řečeno, roku 1869 je zrušeno propinační právo a od té doby vznikají nejslavnější české pivovary a i ty staré ze zásadně přebudovávají na parní vaření i pohon. Přestavěny jsou schwarzenberské pivovary (Třeboň, Louny, Protivín), vzniká velkopivovar na Smíchově (1869), ve Velkých Popovicích (1875), Braníku (1899) a řada dalších.

Spolu s kvalitou rostl i export. Plzeňský prazdroj byl čepován 1856 ve Vídni, 1862 na světové výstavě v Paříži a od roku 1866 byl do Paříže dodáván pravidelně. Ze řady jmen českých pivovarníků stojí jistě za zmínku J.T. Suk, A. G. Jiříčka, Ant. a G. Čechetkové a našlo by se spousta dalších, kteří dovedli české pivo až k nevídanému úspěchu na Jubilejní zemské výstavě roku 1891 a Národopisné výstavě roku 1895.

Konkurence před a po první světové válce snížila počet pivovarů, zvláště zmizely pivovary malé a střední. V roce 1900 bylo v českých zemích 804 pivovarů, v roce 1913 jich bylo již jen 648. Přesto však trvale stoupala výroba. Zlom pochopitelně znamenaly světové války s nedostatkem surovin, odchodem odborníků na frontu a rekvizicí barevných kovů. Z více než 13 milionů hl piva v roce 1911 zbyly v roce 1917 necelé 2 milióny hl. a pochopitelně klesla i kvalita. Podobně to bylo i v letech 1939 - 45.

V říjnu roku 1945 byly znárodněny pivovary s výstavem nad 150 000 hl piva (Staropramen, Prazdroj, Velké Popovice, Budvar a Starobrno). Velké množství odborníků muselo jako "vykořisťovatelé" odejít z oboru, řada pivovarů byla zrušena, nejlepší chmel byl vyvážen. Kvalitě neprospěl ani příchod sovětských odborníků, kteří měli české pivovarnictví říditi.

Po roce 1989 bylo zastaralé zařízení některých pivovarů (někdy ještě z dob Rakouska-Uherska) obměněno za moderní a dnes můžeme doufat, že pokles počtu pivovarů byl zastaven a že se dokonce dočkáme obnovy těch zrušených i vzniku pivovarů zcela nových.

Ve Mlejně, U Jendy, U Máců u Pražáků, do budoucna snad i na Hotelu a v Khonově vile či kdekoli jinde

Na zdraví!

Jaroslav F. Pechar

Úvod do matfyzáka III.

(student matematicko-fyzikální fakulty se v leccem liší od normálního člověka...)

Za všechny ostatní rozdíl bych uvedl ještě pravidelný obrázek z vrátnice koleje: Neděle, pozdě večer, student s batohem na zádech se spolu s vrátnou sklání nad tlustým sešitem, najednou se student uhodí do čela a vykřikne: "Ano, to je ten pokoj!", poděkuje a chce odejít, ale vrátná: "Počkejte, tak se napište do knihy návštěv!" "Ale já nejsem návštěva," pohorší se student a ukáže jí koleženku. Ale to se zase uhodí do čela vrátná, jenomže jiným způsobem: "Tak co tady sakra šaškujeme, vždyť ho tam máte napsaný!" "A jo!", valí matfyzák oči na velké číslo svého pokoje. Z čehož všeho vyplývá, že učit se ke zkoušce více jak dva dny předem nemá prakticky žádný význam. Takže matfyzák celý semestr odpočívá, pak přijde zkouškové období, spolu s ostatními si rozplánuje předměty, aby se u všech vystřídal sešit pilnějšího kolegy, který zatím chodil na přednášky a vykonával podrobný zápis, a podle tohoto plánu pak chodí na zkoušky. Odvážnější, např. Velešík, se učí jen noc před zkouškou, látku si dvakrát přečtou, tedy pokud to stihnou. Velešíkovi se dokonce stalo, že přednášky z Teorie automatů a jazyků celé nedočte, a ještě přišel pozdě na zkoušku. Neztrácel však hlavu, omluvil se, že přijde až za chvíli. Kučera tedy souhlasil: "To vypadá, jako byste si to chtěl ještě dočíst!" Netušil, že není daleko od pravdy.

Kdežto ostatní studenti jsou vesměs pilní. Spíš se chodí přepsat na jiný termín, než aby přišli s neúplnými znalostmi. Samotné zkoušky pak mívají převážně uniformní průběh. V zásadě je lze dělit podle několika hledisek: Podle komunikace rozeznáváme typ obecný, typ Peterka a typ Pultra. Obecně to vypadá asi následovně. Zkoušející simultánně obsluhuje něco kolem šesti studentů v různých stadiích rozkladu. Těm, co už uzzřeli, zapisuje známku a vede závěrečnou řeč. Většinou se nevyhazuje, zkoušený k této alternativě dospěje posléze sám a o čtyřku se převážně prosí. Zkoušející zadá téma, zkoušený popíše několik papírů a pak se oba předhánějí, kdo to rychleji přečte. Student se snaží co nejrychleji projít místa, ve kterých nemá jistotu. S vysokou frekvencí střídá před pedagogem papíry a chaoticky v nich ukazuje prstem.

Naproti tomu u Pultra panuje naprosté ticho, které ruší jen nervózní šustění papírů a pronikavý Pultrův hlas. Komunikace s ním probíhá jen písemně. Položí otázku, nato zachrastí pero, pak je chvíli pauza, ve které Pultra luští právě vzniklé klikyháky. Kdežto Peterka téměř vůbec nemluví. Nově přichozímu prstem ukáže krabici od počítačového papíru s nastříhanými proužky s otázkami a volnou židli. Při tom všem totiž poslouchá napínavě vyprávění o mikroprocesorech a mlčky dává signály: 1) to nechci slyšet; 2) to chci slyšet ještě jednou. Některé partie má zvlášť oblíbeny a přijde-li někdo s příjemným hlasem, musí je vyprávět až do ochraptění.

A třetí signál hojně používaný u ostatních pedagogů - už toho bylo dost, dejte mi index. U Peterky dvojku dostane jen ten, kdo koktá nebo nejméně třikrát v těsném sledu zopakuje, že nic neumí, a doloží to minutou mlčení. Zvláštní jsou zkoušky též u obou Kučerů. Luďa z katedry aplikované matematiky nechává studenta si známku vysedět. Pečlivě

prohlédne jeho práci, někam ukáže prstem a praví: "Tady se mi to nelíbí" a jde pryč. Pokud student přijde na to, co se mu tam nelíbí, jde domů. Takže sedět na zkoušce u Luďi lze od hodiny až do čtyřech a více. Kučera Antonín z katedry kybernetiky a informatiky naproti tomu zkoušky nebere příliš vážně. Termíny žádné nevypisuje: "Když jsem tam, zkouším." Přesto na naše naléhání vysypal řadu dat, kdy nás bude určitě očekávat. Pilnější studenti se chtěli rovnou zapsat, ale on je zaplašil, že termíny známe, ať každý přijde, kdy se mu to bude hodit. Tu se ozvaly hlasy, co se stane, když přijde hodně lidí, to nás pošle domů, či co? "No kolik vás je, šedesát? Já třicet lidí za den zvládnul!" V době zkoušený lze potkat po chodbách studenty, kteří o sobě prohlašují, že jsou zrovna zkoušeni, někde se zasekli, nevědí, jak dál, Kučera je milostivě uvolnil, aby se prošli, že na to třeba přijdou, a tak na každém známém i neznámém lódu vědomosti, aby se hned mohli vrátit zpátky a hrdě o sobě prohlašovat: "Jen jsem udělal pár kroků, už mi to bylo jasné." Výroková a predikátová logika

Další zajímavou osobnost je Petr Štěpánek. Jeho přítomnost se většinou nikde neutají. Dokonce i učebna, ve které přednášel, se dá jednoduše poznat i několik dní poté. Hned druhou přednášku se i před námi ukázal v celé své kráse. Teď asi čekáte, co před námi ukázal. Nic příkladného. Už při vstupu do budovy nás přes nos praštil těžký štiplavý dým, který stále houstl a houstl, že na schodišti jsme stěžej rozeznávali schody. Až ve druhém patře jsme dohnali Štěpánka, který přikryt černou kšiltovkou vypouštěl koutkem smradlavá oblaka a pomalu se šinul vzhůru. Zavřeli jsme se do třídy, aby na nás kouř nemohl, ale za chvíli vešel Štěpánek, postavil se k tabuli, vydechl, a když zas bylo vidět, pronesl svým tichým chraplivým hlasem: "V budově školy je zakázáno kouřit. Já to vím, ale mám nepříkonatelné nutkání. Takže komu z vás sedících v první lavici vadí kouř, sedněte si prosím dozaďu." A začal přednášet. Chvilími mu nebylo ani rozumět, to když se zrovna nenamáhal vyndat doutník z úst, kromě toho, že se optické vlastnosti vzduchu stále měnily k horšímu. Když zpoplenil i brčko doutníku, všichni jsme si oddechli. Dokonce i soused, který už asi čtvrt hodiny nepsal, jen vydával přísemné dáivé zvuky a ve smrtelných křečích se zalamoval na židli a v pravidelných intervalech mlátil čelem do stolu, takže nebyl slyšet výklad. Z okolí se ozýval nervózní sykot, ten však nepomáhal, protože soused dál štipl stůl. Tak i on náhle přestal a šťasten se sesul na podlahu.

Ale Štěpánek dlouho neotálel, vytáhl stříbrný zapalovač, nový doutník, chvíli ho nahříval a pak vše začalo znovu. Na konci přednášky zrakově slabší jedinci nedohlédli ani do sešitu, krátkozrací odhazovali brýle s komentářem, že darmo visí na nose, jen jsme slyšeli, jak Štěpánek poděkoval za pozornost a jak vrzly dveře. "To se mu to chodí, když je na to zvyklý!", ozvalo se zleva a vzápětí nato dotyčný převrhl stůl. "Počkejte, otevřeme okno!", řekl jiný hlas a skutečně bylo slyšet, jak otvírá okno. "Radši dvě!", promluvil někdo dva metry ode mne, ale nejspíš už ho otevřít nestihl, protože nejdříve zakopl o židli a pak mi zmizel z dohledu za doprovodu

řinčení skla. Od té chvíle se nikdo neodvážil ani pohnout. Ve všech směrech jsme tušili něco nebezpečného. A kromě toho se ze všech stran ozývalo těžké kašlán a co chvíli cosi plesklo o podlahu, takže jsme se nemohli ani navzájem dorozumět. Konečně jsem nahmatal zeď a plazil se ke dveřím, kde se už vytvořil řetěz a studenti spojenými silami překonávali příkré schodiště ke dveřím.

Více než logice jsme se některé hodiny věnovali historii, jiná přednáška byla věnována sendvičům. Prý mu jakási mezinárodní společnost se sídlem v Dánsku pro pomoc rozvojovým zemím nabídla pro několik studentů pobyt spojený s výukou v některých oblastech. Ale pak z toho vyplynulo, že projekt byl zamýšlen pro africké země a program obsahuje dánské účetnictví a podobné věci. Slušně tedy nabídku odmítl, ale byl mu nabídnut jiný, už lákavější program. Ale abych nepředbíhal. Štěpánek přišel do třídy, vyndal doutník z úst a pravil: "Víš někdo, co je to sendvičový semestr?" Dlouho se nic nedělo, a tak se ptal dál: "Víš někdo, co je to sendvič? ...tady už to slyším... Prosím vás, tak sendvič vypadá takhle:" a na tabuli nakreslil půdorys, bokorys a řez sendvičem: "Tudle je chleba, tudle sýr a tady je zase chleba. Víš někdo, jak vzniknul sendvič? Ne, za to Edison nemůže, prosím vás, to byl v Anglii lord Sandwich a ten propadl hře v bridž. Víš někdo, co je to bridž? ... Tak ten lord Sandwich nutil své služebnictvo, aby s ním celý den hrálo bridž. Samozřejmě, že hráči museli někdy jíst. Ale že lord nechtěl kvůli tomu hru přerušovat, nechával jídlo podávat při hře. Kdo však hraje karty, ví, že se nesmí zamastit ani jinak zašpinit. A tak lord nechával všechno jídlo balit do chlebě. No a podobně vypadá i sendvičový semestr. Trochu teorie, pak praxe a zase trochu teorie." Smazal popisy chlebě a sýru a nahradil je teorií a praxí a pomalu přešel k výše zmíněnému telefonátu.

Bydlíš na koleji? Pánbůh s tebou! Každý z nás má své stále či přechodné bydliště, kde na něj čeká postel, v bohatších rodinách i peřina s polštářem. Například kolega Kubát, aby netrpěl depresemi, že je z chudé jihomoravské vesky, si každoročně přináší s sebou na kolej svou vlastní duchnu, aby se pak mohl před ostatními vytahovat, že on má peřiny dvě, a každý večer si hází kovovou desetikorunou, pod kterou si schová pravou nohu a pod kterou levou, na rozdíl od těch, co o svou jedinou příkrývku přišli někdy v průběhu stávky a na noc se teď přikrývají deseti otevřenými sešity z analýzy. Její stavbě už dávno prošla garanční lhůta, a tak se podle toho chová. Některá okna nejdou zavřít, jiná i po zavření zůstávají stále otevřená. Zbýlá okna jsou uměle udržována v zavřeném stavu dlouhými hřeby. Ústřední topení je na tom obdobně. Aby nezarezl roury, je teplo dodáváno trvale, takže pokoje se značně liší průměrnou teplotou podle počtu nezavřených oken a polohy uraženého kohoutu. Ale jinak ostatní zařízení je zcela uzpůsobeno matfyzákům. Dveře jsou označeny štítky "TAM" a "SEM", aby byl minimalizován počet neúspěšných pokusů při jejich používání. Hlavním dveřím dominuje nápis: "Nenechal jsi klíč v zámku?" a jednoduchý náčrt s vysvětlením, co je to zámek. Na záchodě najdete poučení: "Pokud ti nejsi omylem, nezapomeň spláchnout!" a ledničku zdobí: "Vstupujte jednotlivě!"

(pokračování příště)